Міністерство освіти і науки України
Технічний коледж Луцького національного технічного університету

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова приймальної комісії
ТК Луцького НТУ
_____ О.О. Герасимчук
«20» червня 2018 р.

ПРОГРАМА
для проведення вступних випробувань
із дисципліни «Українська мова» для вступу
за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст»
на основі базової середньої освіти

Розглянуто та схвалено на засіданні
приймальної комісії
ТК Луцького НТУ
протокол № 5 від 20.06.2018р.

Луцьк – 2018

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма з української мови для проведення вступних випробувань із дисципліни «Українська мова» для вступу за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст» передбачає опанування абітурієнтами основних розділів з орфографії, граматики, синтаксису та пунктуації. Систематизація, поглиблення навичок з тем, зазначених вище є важливим етапом у формуванні майбутнього студента, бо вільне і грамотне володіння рідною мовою у професійній та діловій сферах є актуальним завданням сучасної вищої школи.

Абітурієнт повинен показати теоретичні знання української літературної мови – її словникового складу, звукової будови, морфології, синтаксису, стилістики і правил пунктуації. Йому також потрібно виявити належний рівень практичного володіння усним і письмовим мовленням.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Розділ 1. Фонетика і графіка. Орфоепія і орфографія

Звуки мови. Голосні та приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінкі і глухі. Подовжені звуки. Алфавіт. Букви й інші графічні засоби. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв *я, ю, є, ї, щ* та буквосполучень *дз, дж*. Склад, наголос. Ненаголошені голосні, їх вимова і позначення на письмі. Вимова приголосних звуків, їх позначення на письмі. Уподібнення приголосних звуків.

Чергування у-в, і-й. Спрощення у групах приголосних. Правила вживання апострофа. Вживання м'якого знака. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків. Написання слів іншомовного походження.

Розділ 2. Будова слова, словотвір і орфографія

Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Спільнокореневі слова і форми слова. Основа слова і значення змінних слів. Чергування голосних звуків. Чергування приголосних фонем. Вимова і написання префіксів *з- (зі-, із-, с-), роз-, без-, через-, пре-, при-, прі-*. Змінювання і творення слів. Основні способи словотворення в українській мові. Зміни приголосних при творенні слів. Правопис складних та складноскорочених слів.

Розділ 3. Лексикологія і фразеологія

Поняття про лексику. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова. Пряме і переносне значення слова. Синоніми. Антоніми. омоніми. Загальновживана лексика. Діалектні та професійні слова. Запозичені слова. Фразеологія української мови. Лексикографія.

Розділ 4. Морфологія і орфографія

Поняття про самостійні і службові частини мови.

Іменник як частина мови: загальне значення. Власні і загальні, конкретні і абстрактні назви. Назви істот і неістот. *Граматичні категорії іменника.* Категорія роду, числа, відмінка.

Відмінювання іменників. Основні значення відмінків.

Поділ іменників на групи, особливості іменників I, II, III, IV відмін. Відмінювання імеників множинної форми. Невідмінювані іменники.

*Словотворення іменників.*Способи творення іменників.

Правопис відмінкових закінчень. Правопис найважливіших іменникових суфіксів. Велика буква у власних назвах.

Прикметник як частина мови: загальне значення прикметника, його граматичні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням.

Ступені порівняння якісних прикметників.

Відмінювання прикметників. Повні і короткі прикметники, тверда і м'яка групи прикметників.

Правопис відмінкових форм прикметників. Способи творення прикметників.

Написання складних прикметників.

Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням і граматичними ознаками (кількісні, порядкові, збірні, дробові).

Групи числівників за будовою (прості, складні і складені).

Відмінювання числівників. Правопис числівників.

Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Групи займенників за значенням.

Відмінювання займенників. Правопис займенників.

Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова.

Категорія виду (доконаний і недоконаний), перехідності / неперехідності.

Категорія особи, способу, числа і часу Безособові дієслова. Дієслова I та II дієвідмін. Способи творення дієслів. Правопис дієслів.

Форма дієслова – *дієприкметник:* загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні і пасивні дієприкметники, їх творення.

Відмінювання дієприкметників.

Дієприкметниковий зворот. Правопис дієприкметників.

Форма дієслова – *дієприслівник:* загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного і недоконаного виду.

Відмінювання дієприслівників. Дієприслівниковий зворот.

Правопис дієприслівників.

Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням (означальні, обставинні). Ступені порівняння прислівників. Способи творення прислівників. Правопис прислівників.

Службові частини мови

Прийменник як службова частина мови.

Групи прийменників за походженням і морфологічним складом (первинні, вторинні; прості, складні і складені). Правопис прийменників разом, окремо, через дефіс.

Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності і підрядності.

Правопис сполучників разом і окремо.

Частка як службова частина мови. Формотворчі, заперечні і модальні.

Написання то-, бо-, -от, таки-. *Не* з різними частинами мови.

Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

Розділ 5. Синтаксис і пунктуація

Словосполучення. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного слова.

Поняття про **речення**. Члени речення, способи їх вираження.

Приклада як різновид означення. Порівняльний зворот. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах.

Просте речення, його види (двоскладне й односкладне).

Різновиди односкладних речень. Повні і неповні речення. Розділові знаки у простому реченні. Тире в неповних реченнях. Однорідні члени речення, розділові знаки при однорідних членах речення. Відокремлені члени речення (та уточнюючі). Звертання та вставні слова. Розділові знаки при них.

Складне речення, його типи.

Складносурядне речення.

Складнопідрядне речення.

Види підрядних речень.

Розділові знаки в складносурядних і складнопідрядних реченнях.

Безсполучникове складне речення, розділові знаки в ньому.

Складне речення з різними видами зв'язку, розділові знаки в ньому.

Пряма і непряма мова. Цитати. Діалог.

Розділові знаки при прямій мові, цитаті і діалозі.

Обсяг диктанту: 140–160 слів (у визначенні кількості слів у диктанті враховуються як самостійні, так і службові слова).

Нормативи оцінювання:

Бали	Кількість помилок	Бали	Кількість помилок
1	15—16 і більше	7	4
2	13—14	8	3
3	11—12	9	1+1 (негруба)
4	9—10	10	1
5	7—8	11	1 (негруба)
6	5—6	12	—

ЛІТЕРАТУРА

1. Авраменко О.М. Українська мова : Збірник текстів для диктантів. 9 клас: Державна підсумкова атестація. – К.: Грамота, 2010. – 80 с.
2. Жарко С.Ю., Жданова Г.Г. Практикум з української мови : Навчальний посібник для слухачів підготовчих відділень, курсів, абітурієнтів. – Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2005. – 218 с.
3. Мацько Л.І., Сидоренко О.М. Українська мова : збірник диктантів. – 2-ге вид., стер. – К.: Либідь, 1996.
4. Фундуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису : Навч. посібник / За ред. В. В. Різуна. – К.: Либідь, 2004. – 272 с.
5. Юшук І.П. Українська мова. – К.: Либідь, 2004. – 640 с.

Перевірка й оцінювання робіт

Диктант, як це і визначено чинною програмою з української мови, оцінюється однією оцінкою на підставі таких критеріїв:

- орфографічні та пунктуаційні помилки обраховуються разом і оцінюються однаково;
- помилка в слові, яке повторюється в диктанті кілька разів, уважається однією помилкою; помилки на те саме правило, але в різних словах і різних реченнях вважаються різними помилками;
- розрізняють **грубі** та **негрубі помилки.**

До негрубих помилок відносять:

1) винятки із усіх правил;

2) написання великої букви в складних власних назвах;

3) написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників із прийменниками;

4) випадки, коли замість одного знака поставлений інший;

5) випадки, що вимагають розрізнення *не* і *ні* (у сполученнях *не хто інший, як...*; *не що інше, як...*; *ніхто інший не...*; *ніщо інше не...*);

6) у пропуску одного зі сполучуваних розділових знаків або в порушенні їх послідовності;

7) у заміні українських букв російськими.

Під час остаточного обрахунку помилок дві негрубі помилки вважаються **однією грубою**. Одна негруба помилка не враховується.

Повторюваними вважаються орфографічні помилки в одному і тому ж слові, яке вживається декілька разів, або в корені однокореневих слів. При підрахуванні ці помилки (скільки б їх не було) вважаються за одну.

Однотипними вважаються помилки на одне правило, якщо умови вибору правильного написання полягають у граматичних (*борються, ходять*) і фонетичних (*пісня, сміється*) особливостях слова.

Перші три однотипні помилки вважаються за одну, кожна наступна подібна помилка враховується як самостійна.

За наявності в диктанті більше п'яти виправлень оцінка знижується на один бал. 12 балів не ставиться при наявності трьох і більше виправлень.

Голова предметної комісії Л. С. Мігель

Відповідальний секретар приймальної комісії Ю.В. Куц